Examenul de bacalaureat naţional 2016
Proba E. a)
Limba şi literatura română

Varianta 7

Filiera teoretică – Profilul umanist; Filiera vocaţională – Profilul pedagogic

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.**

SUBIECTUL I (30 de puncte)

Citeşte următorul text:

ACTUL II
TABLOUL 2

[…]
CATERINA: *Vrei să-ţi spun adevărul? Îi urăsc.*
PETRU: *Ce uşor rosteşti cuvântul „urăsc”!*
CATERINA: *Sunt sinceră.*
PETRU: *Nu mă gândeam la sinceritatea dumitale faţă de mine, ci la felul categoric în care judeci şi împarţi oamenii. Eu mă încurc în sentimente, totul mi se pare mult mai complicat.*
CATERINA: *Dar aici nu e vorba de judecăţi sentimentale. Sau, în orice caz, nu este esențial. Când ştii precis că ai de făcut o anumită treabă, când lupţi cu toate puterile pentru ceva, e firesc să împarţi lumea în duşmani şi tovarăşi. E atât de simplu, încât mă mir că nu pricepi.*
PETRU: *Aş vrea. M-am gândit mult la lucrurile astea după ce … Dar nu izbutesc.*
CATERINA: *Da. Pentru asta ar trebui să crezi în acel ceva.*
PETRU: *Mai pot eu crede? În jurul meu e numai întuneric. Asta* (arată ochii) *m-a scos din rândul oamenilor. Am un creier care gândeşte, o inimă care simte, braţe care ar putea munci. Dar ce folos! Sunt singur pe insula întunericului meu şi toţi ceilalţi se găsesc dincolo, pe un alt tărâm.*
CATERINA: *Dacă nu vrei să întinzi mâna!*
PETRU (întinzând-o): *Şi ce-aş găsi?*
CATERINA (luându-i mâna): *Alte mâini.*
PETRU (cu infinită speranţă): *Caterina!* (Pauză. Apoi, crispat.) *Spune, Caterina, şi de mine ţi-e milă?*
CATERINA (consternată): *De tine?*
PETRU (emoţionat): *Mai spune o dată aşa.*
CATERINA (confuză): *Cum?*
PETRU: *Ca înainte.*
CATERINA: *De dumneata …*
PETRU (cu disperare): *Ce neghiob sunt! Du-te!*
CATERINA: *Mi-ai promis că vii cu mine la şcoală.*
PETRU: *Du-te! Nu vreau compătimire. Mi-e silă de compătimire.* (Violent.) *Pleacă de aici!* (Caterina face câţiva paşi înapoi. Cu disperare.) *Ai plecat? Caterina! Caterina!*
CATERINA: *Sunt aici!*
PETRU: *Caterina, trebuie să-ţi spun. Eu te … Nu, n-am voie … Lasă-mă. Nu mă chinui.* (Cu disperare.) *Sunt un schilod*.
CATERINA: *Şi eu te iubesc, Petru.* (Fuge.)
PETRU: *Nu-i adevărat, nu poate fi adevărat! E adevărat? Lumina mea!* (Iese după ea.)

(Horia Lovinescu, ***Citadela sfărâmată***)

Scrie pe foaia de examen răspunsul la fiecare dintre următoarele cerinţe cu privire la text:
1. Numește câte un sinonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor *nu izbutesc* şi *infinită*. **2 puncte**
2. Explică rolul virgulei în secvenţa *Şi eu te iubesc, Petru.* **2 puncte**
3. Construieşte un enunţ în care să ilustrezi sensul conotativ al substantivului *ochi.* **2 puncte**
4. Precizează o temă a discuţiei dintre personajele din textul dat. **4 puncte**
5. Transcrie, din textul dat, două cuvinte/grupuri de cuvinte care sunt mărci ale adresării directe. **4 puncte**
6. Menţionează o modalitate de caracterizare a personajului feminin, exemplificând-o cu o secvenţă semnificativă din textul dat. **4 puncte**
7. Prezintă rolul notaţiilor autorului în textul dat. **4 puncte**
8. Ilustrează, cu câte un exemplu din textul dat, două trăsături ale genului dramatic. **4 puncte**

9. Comentează, în 60 – 100 de cuvinte, următoarea secvenţă din text:
PETRU: *Nu mă gândeam la sinceritatea dumitale faţă de mine, ci la felul categoric în care judeci şi împarţi oamenii. Eu mă încurc în sentimente, totul mi se pare mult mai complicat.*
CATERINA: *Dar aici nu e vorba de judecăţi sentimentale. Sau, în orice caz, nu este esențial. Când ştii precis că ai de făcut o anumită treabă, când lupţi cu toate puterile pentru ceva, e firesc să împarţi lumea în duşmani şi tovarăşi. E atât de simplu, încât mă mir că nu pricepi.* **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea (30 de puncte)

Scrie un text de tip argumentativ de 150 – 300 de cuvinte despre *rolul lecturii în dezvoltarea personală.*

În elaborarea textului de tip argumentativ, trebuie:
– să respecţi structura discursului de tip argumentativ: formularea ideilor în scris, utilizarea mijloacelor lingvistice adecvate exprimării unei aprecieri; **8 puncte**
– să ai conţinutul adecvat argumentării pe tema dată: formularea ipotezei/a propriei opinii faţă de problematica pusă în discuţie, enunţarea şi dezvoltarea corespunzătoare a două argumente adecvate ipotezei, formularea unei concluzii pertinente; **16 puncte**
– să respecţi normele limbii literare (registrul stilistic adecvat, normele de exprimare, de ortografie şi de punctuaţie) şi precizarea privind numărul de cuvinte. **6 puncte**

Notă! În vederea acordării punctajului, textul trebuie să fie în concordanţă cu problematica pusă în discuţie.
Nu sunt obligatorii exemple din opere literare.

SUBIECTUL al III-lea (30 de puncte)

Redactează un eseu de 600 – 900 de cuvinte în care să prezinţi *particularități de construcție a unui personaj* dintr-un *roman psihologic* studiat.

În elaborarea eseului, vei avea în vedere următoarele repere:
– prezentarea statutului social, psihologic, moral etc. al personajului ales din romanul psihologic studiat;
– evidenţierea unei trăsături a personajului ales, ilustrată prin două scene/secvenţe comentate;
– ilustrarea a patru elemente de structură, de compoziţie şi de limbaj ale romanului psihologic studiat, semnificative pentru construcţia personajului ales (de exemplu: acțiune, conflict, incipit, final, tehnici narative, modalităţi de caracterizare, perspectivă narativă, registre stilistice, limbaj etc.);
– susţinerea unei opinii despre modul în care o idee sau tema romanului psihologic studiat se reflectă în construcţia personajului.

Notă!
Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.
Pentru **conţinutul** eseului vei primi **16 puncte** (câte 4 puncte pentru fiecare cerinţă/reper).
Pentru **redactarea** eseului vei primi **14 puncte** (*organizarea ideilor în scris* – 3 puncte; *abilităţi de analiză şi argumentare* – 3 puncte; *utilizarea limbii literare* – 2 puncte; *ortografia* – 2 puncte; *punctuaţia* – 2 puncte; *aşezarea în pagină, lizibilitatea* – 1 punct; *respectarea precizării privind numărul de cuvinte* – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseul trebuie să aibă minimum 600 de cuvinte şi să dezvolte subiectul propus.

Examenul de bacalaureat naţional 2016

Proba E. a)

Limba şi literatura română

BAREM DE EVALUARE ŞI DE NOTARE

Varianta 7

Filiera teoretică – Profilul umanist; Filiera vocaţională – Profilul pedagogic

- **Se punctează orice formulare/modalitate de rezolvare corectă a cerinţelor.**
- **Nu se acordă fracţiuni de punct. Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem.**
- **Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărţirea la 10 a punctajului total obţinut pentru lucrare.**

SUBIECTUL I (30 de puncte)

1. câte 1 punct pentru numirea oricărui sinonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor date (de exemplu: *nu izbutesc* – nu reuşesc; *infinită* – nemărginită) **2 x 1 p. = 2 puncte**
2. explicarea rolului virgulei în secvenţa indicată (separă un substantiv în cazul vocativ de restul enunţului) **2 puncte**
3. construirea oricărui enunţ care ilustrează sensul conotativ al substantivului indicat **2 puncte**
4. precizarea oricărei teme a discuţiei dintre personajele din textul dat (de exemplu: iubirea) **4 puncte**
5. câte 2 puncte pentru transcrierea oricăror două cuvinte/grupuri de cuvinte din text care sunt mărci ale adresării directe (de exemplu: *Vrei*; *Caterina*) **2 x 2 p. = 4 puncte**
6. – menţionarea unei modalităţi de caracterizare a personajului indicat **2 puncte**
   – exemplificarea printr-o secvenţă din text a modalităţii de caracterizare menționate **2 puncte**
7. prezentarea rolului notaţiilor autorului în textul dat: prezentare adecvată şi nuanţată – 4 p.; prezentare schematică – 2 p. **4 puncte**
8. – câte 1 punct pentru menţionarea oricăror două trăsături ale genului dramatic, prezente în textul dat (de exemplu: folosirea dialogului ca mod de expunere; prezenţa notaţiilor autorului) **2 x 1 p. = 2 puncte**
   – câte 1 punct pentru ilustrarea, cu câte un exemplu din textul dat, a fiecăreia dintre cele două trăsături menţionate **2 x 1 p. = 2 puncte**
9. – comentarea secvenţei indicate: comentare adecvată şi nuanţată – 3 p.; comentare schematică, ezitantă – 2 p.; încercare de comentare – 1 p. **3 puncte**
   – respectarea precizării privind numărul de cuvinte **1 punct**

SUBIECTUL al II-lea (30 de puncte)

– structura discursului de tip argumentativ:
  - formulare adecvată a ideilor în scris: text clar organizat, coerent, cu echilibru între componente – 4 p.; text parţial organizat, fără echilibru între componente – 2 p. **4 puncte**
  - utilizare adecvată a mijloacelor lingvistice utile exprimării unei aprecieri (de exemplu: verbe de opinie, adverbe/locuţiuni adverbiale de mod folosite ca indici ai subiectivităţii evaluative, conjuncţii/locuţiuni conjuncţionale cu rol argumentativ, utilizate pentru exprimarea raporturilor de tip cauzal, consecutiv, final, concluziv etc., conectori argumentativi): utilizare adecvată – 4 p.; utilizare parţial adecvată – 2 p. **4 puncte**

– conţinutul argumentării:
  - formularea ipotezei/a propriei opinii faţă de problematica propusă **2 puncte**
  - câte 3 puncte pentru enunţarea fiecăruia dintre cele două argumente adecvate ipotezei **2 x 3 p. = 6 puncte**
  - câte 3 puncte pentru dezvoltarea corespunzătoare a fiecăruia dintre cele două argumente enunţate: dezvoltare clară, nuanţată – 3 p.; încercare de dezvoltare, schematism – 1 p. **2 x 3 p. = 6 puncte**
  - formularea unei concluzii pertinente **2 puncte**

– respectarea normelor limbii literare şi a precizării privind numărul de cuvinte:
- registrul stilistic adecvat cerinţei **1 punct**
- respectarea normelor de exprimare (0-1 greşeli lexicale sau morfo-sintactice – 2 p.; 2 greşeli – 1 p.; 3 sau mai multe greşeli – 0 p.) **2 puncte**
- respectarea normelor de ortografie şi de punctuaţie (0-1 greşeli ortografice şi de punctuaţie – 2 p.; 2 greşeli – 1 p.; 3 sau mai multe greşeli – 0 p.) **2 puncte**
- respectarea precizării privind numărul de cuvinte **1 punct**

Notă! În vederea acordării punctajului, textul trebuie să fie în concordanţă cu problematica pusă în discuţie.
Nu sunt obligatorii exemple din opere literare.

SUBIECTUL al III-lea (30 de puncte)

Conţinut – 16 puncte
– prezentarea statutului social, psihologic, moral etc. al personajului ales din romanul psihologic studiat **4 puncte**
- prezentare adecvată şi nuanţată – 4 p.
- prezentare ezitantă – 2 p.
- prezentare schematică sau superficială – 1 p.

– evidenţierea unei trăsături a personajului ales, ilustrată prin două scene/secvenţe comentate **4 puncte**
- menţionarea oricărei trăsături a personajului ales – 1 p.
- ilustrarea trăsăturii menţionate prin două scene/secvenţe comentate – 3 p.; ilustrarea trăsăturii menţionate printr-o scenă/secvenţă comentată – 2 p.; simpla numire a unor scene/secvenţe sau tendinţa de rezumare – 1 p.

– câte 1 punct pentru ilustrarea oricăror patru elemente de structură, de compoziţie şi de limbaj ale romanului psihologic studiat, semnificative pentru construcţia personajului ales **4 x 1 p. = 4 puncte**
– susţinerea unei opinii despre modul în care o idee sau tema romanului psihologic studiat se reflectă în construcţia personajului: susţinere adecvată şi nuanţată – 4 p.; încercare de susţinere sau schematism – 2 p.; simplă formulare a opiniei – 1 p. **4 puncte**

Redactare – 14 puncte
– organizarea ideilor în scris **3 puncte**
- text clar, organizat, coerent, cu echilibru între introducere, cuprins şi încheiere, în care construcţia paragrafelor subliniază ideile în succesiune logică – 3 p.
- text parţial organizat, cu dezechilibru între componente, în care construcţia paragrafelor nu subliniază ideile în succesiune logică – 2 p.
- text vag organizat, fără evidenţierea trecerii de la o idee la alta – 1 p.

– abilităţi de analiză şi de argumentare **3 puncte**
- relaţie adecvată între idee şi argument, utilizare de argumente convingătoare, formulare de judecăţi de valoare relevante – 3 p.
- relaţie parţial adecvată între idee şi argument, utilizare de argumente insuficient de convingătoare, formulare de judecăţi parţial relevante – 2 p.
- relaţie nerelevantă între idee şi argument, schematism – 1 p.

– utilizarea limbii literare (stil şi vocabular potrivite temei, claritate a enunţului, varietate a lexicului, sintaxă adecvată – 2 p.; vocabular restrâns, monoton – 1 p.) **2 puncte**
– ortografia (0-1 erori – 2 p.; 2 erori – 1 p.; 3 sau mai multe erori – 0 p.) **2 puncte**
– punctuaţia (0-1 erori – 2 p.; 2 erori – 1 p.; 3 sau mai multe erori – 0 p.) **2 puncte**
– aşezarea în pagină, lizibilitatea **1 punct**
– respectarea precizării privind numărul de cuvinte **1 punct**

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseul trebuie să aibă minimum 600 de cuvinte şi să dezvolte subiectul propus.